

Một số câu đối chùa ở Hà Nội

ISSN: 2734-9195 22:48 20/04/2022

Tác giả: **Văn Hậu - Hội Văn nghệ dân gian Hà Nội**

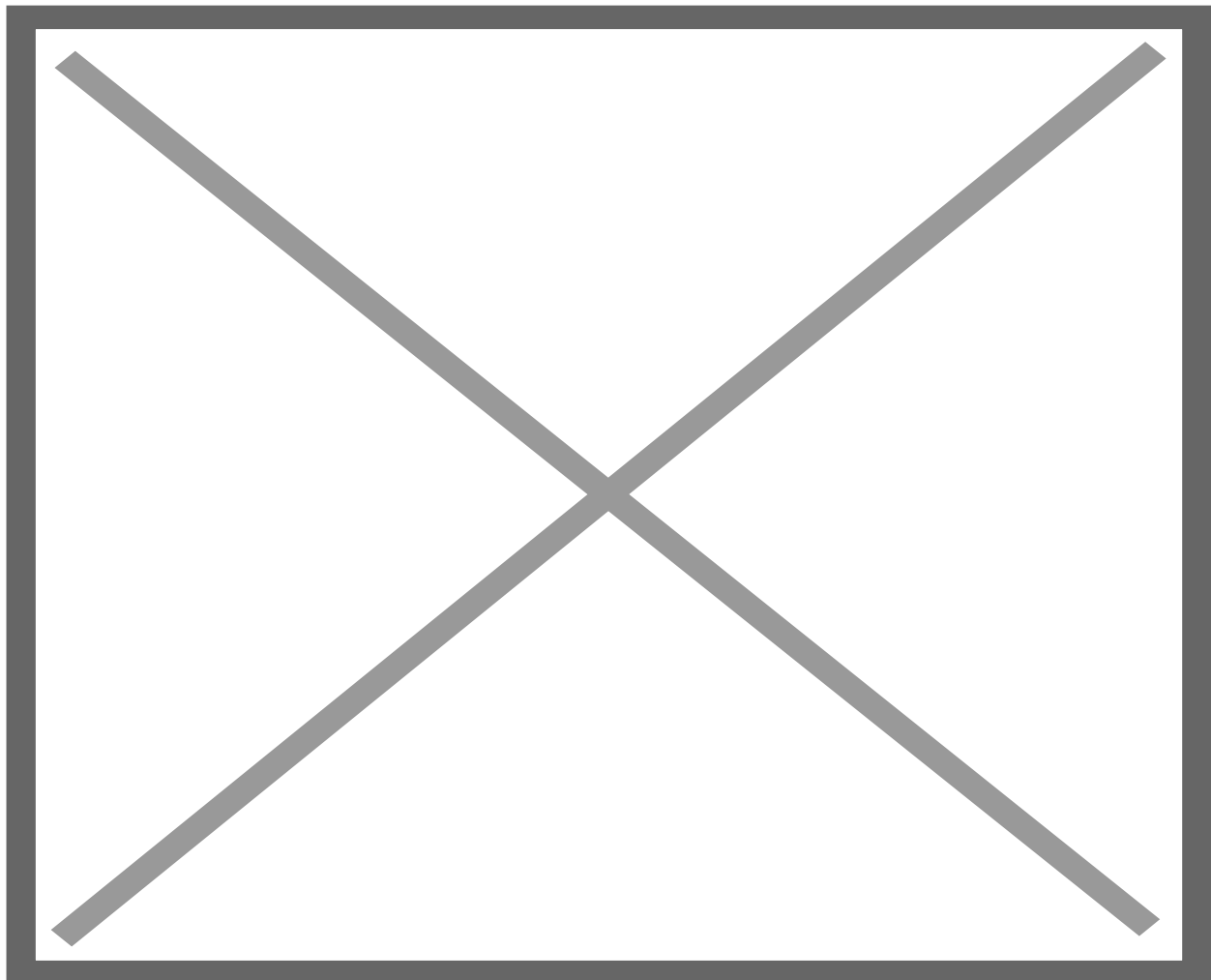
Hà Nội có kho tàng di sản phi vật thể quý giá trong lễ hội, truyền thuyết, cổ tích, ca dao, phong tục tập quán. Trong số đó, có câu đối ở chùa, nơi vườn cảnh Tam quan tháp mộ, nhà Tam bảo, nhà Mẫu... Nếu coi Thơ Đường (Trung Hoa) Thơ Lý, Trần (Việt Nam) là bông hoa thì câu đối là hương thơm tỏa ra từ vườn hoa văn hóa.

Chùa Trấn Quốc, xưa là chùa Khai quốc, nơi bà Ý Lan đến mở pháp hội năm 1096, có đầu đối:

*- Trãi bao phen gió Á mưa Âu, trơ đá vững đồng, chót vót cột trời chùa Trấn Quốc
Riêng một thú hoa đàm đuốc tuệ, sáng chuông chiều trống, thanh thang cửa Phật cảnh Tây Hồ.*

Nơi đây ngày 24 tháng 03 năm 1959 (16/02/Kỷ Hợi) Tổng thống Ấn Độ Parasat tặng Bác Hồ cây Bồ Đề, trồng ở vườn chùa Trấn Quốc.

[caption id="attachment_13155" align="aligncenter" width="700"]

Chùa Trấn Quốc, Hà Nội. Ảnh: St[/caption]

Câu đối:

- *Phật Hoàng Điều Ngự, xây dựng cực lạc giữa trời Nam Ti Ni Đa Lưu Chi quảng bá Thiền Tông trên đất Việt!* Chùa Quán Sứ (Quận Hoàn Kiếm)
- *Nghĩa lớn báo thù Tô Lịch chảy xuôi dòng nước biếc Mưu thần kỳ diệu Sài Sơn lưu mãi đá rêu xanh* Chùa Láng (Quận Đống Đa)
- *Vua Lý ngự giá về chùa, bút xưa từng ghi chép Thợ Bắc Nam xây dựng lên, đến nay tô đẹp trùng tu.* Chùa Thánh Chúa (Quận Cầu Giấy).
- *Sông xuôi đổ về, tám cõi mở mang mây bay tỏa Bảo Sơn châu phục, Tháp đài sáng chiếu gió thông reo.* Chùa Vạn Phúc (quận Ba Đình).
- *Cửa động không dự trầu, núi sông lưu từng vật Trong xanh hóa Phật Thánh, cõi trời gió mây bay* Chùa Bộc (Quận Đống Đa)

Xin dẫn vài câu đối:

Ở vùng ngoại thành Hà Nội xứ giáp Kinh Bắc có chùa Keo thờ Phật Man Nương (năm 215), xứ Sơn Nam có chùa thờ Phật Quan Âm Diệu Thiện. Xứ Đoài có chùa thờ Từ Đạo Hạnh cùng Nguyễn Minh Không (1066-1141) và Giác Hải (1023-1138).

Chùa thờ Thiền Sư thời Trần Nguyễn Bình An, chùa thờ thiền sư Lý Thâm, Hồ Thuận Nương, cô ruột của Hồ Quý Ly. Anh hùng áo vải Tây Sơn Nguyễn Huệ (1786-1792) có tượng ở chùa.

Xin dẫn câu đối:

- *Tạo hóa khéo đặt bày, ở đây nhũ đá thông reo Thắng cảnh mãi truyền Sử Việt.
Dân gian làng ngưỡng mộ, đá nui Hình Hồng hương tỏa Kỳ quan cao thấp áng
thơ xưa Chùa Bảo Đài (Hương Sơn) huyện Mỹ Đức.*
- *Chùa Báo Ân Kinh Bắc thờ Trời Phật Thánh Lưu tiếng ngàn xưa cổ kính. Danh
Giao Châu đất Phật có Vua Chúa Thần Hội tụ lan tỏa mây xanh. Chùa Keo huyện
Gia Lâm.*
- *Là Tiên là Phật là Quốc Vương Sống thác ba đài càn tích lạ Có Hồ có Động có
Chợ Trời Nước non đẹp mãi dải kỳ quan Chùa Thầy (Huyện Quốc Oai).*
- *Bắc Quốc Chí kim kinh sấm sét Nam Phương tự cổ vẫn mây lành Chùa Trăm
Gian (huyện Chương Mỹ)*
- *Giúp nước tu hành, tám đài dâng vua Triều Lý Đắc đạo hóa Phật, ngàn năm
đất rạng đài sen Chùa Bảo Tháp (Huyện Thanh Trì)...*

Dân ta có câu “Đất Vua chùa làng phong cảnh Bụt”. Có thể người dân chưa hiểu sâu giáo lý, biết tường tận về triết lý đạo Phật như các luận điểm về “Tứ Diệu Đế”, “Bát “Chính Đạo”, tiến trình của “Giới, Định, Tuệ”...nhưng là người dân Việt ai ai cũng biết Phật Thích ca là ông Bụt cứu nhân độ thế, sống ở đời mỗi người làm việc thiện, cứu người là phúc đẳng hà sa.

Văn hóa Việt “hóa Phật hơn Phật hóa” khi coi MAN NƯƠNG, Ỡ LAN, DIỆU THIỆN là Bồ Tát, là PHẬT MẪU. Xin kết thúc bài bằng câu đối của cố Hòa thượng đức Pháp chủ GHPGVN Thích Đức Nhuận:

- *Tâm Phật cũng là Tâm chúng sinh, chỉ khác sáng suốt – vận dụng Truyền bá
giáo pháp không tách thế gian, nhớ điều sắc sắc – không không.*

Tác giả: **Văn Hậu - Hội Văn nghệ dân gian Hà Nội**

THAM KHẢO 1. Bút tích HT Kim Cương Tử 1970 2. Chùa Hà Nội NXB VHTT 1997
3. Di tích Hồ Tây Sở VHTT HT 1999 4. Văn hóa Việt GS Vũ Ngọc Khánh N.VHTT
2004 5. Hà Nội Văn Vật NXB VHTT 2009 6. Hội làng Thăng Long Hà Nội. PGS Lê
Trung Vũ-NXB TN 2011 7. Câu đối chữ Hán (Thanh Hóa) VHPG 2022 8. Câu đối
đền, đình, chùa...WIKIQVOTE 9. Hội chùa Thăng Long Hà Nội – NCPH 2022